

KOMMISJONSVEDTAK

2009/EØS/39/32

av 28. november 2005

om anvendelse av EF-traktatens artikkel 86 nr. 2 på statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting til visse foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenester av allmenn økonomisk betydning(*)

[meddelt under nummer K(2005) 2673]

(2005/842/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 86 nr. 3, og

knyttet til en tjeneste av allmenn økonomisk betydning. For det tredje må unntaket være nødvendig for at den tildelte oppgaven skal kunne utføres og stå i et rimelig forhold til dette (heretter kalt «nødvendighetskriteriet»). Endelig må utviklingen av samhandelen ikke påvirkes i et omfang som strider mot Fellesskapets interesser.

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til traktatens artikkel 16 skal Fellesskapet, med forbehold for artikkel 73, 86 og 87, bruke den myndighet det er gitt på en slik måte at tjenester av allmenn økonomisk betydning utføres på grunnlag av prinsipper og vilkår som setter dem i stand til å utføre sine oppgaver.
- 2) For at visse tjenester av allmenn økonomisk betydning skal kunne utføres på grunnlag av prinsipper og vilkår som setter dem i stand til å utføre sine oppgaver, kan det vise seg å være nødvendig med finansiell støtte fra staten for å dekke noen eller samtlige av de særskilte kostnadene som oppstår på grunn av forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste. I samsvar med traktatens artikkel 295 slik den tolkes i rettspraksisen til De europeiske fellesskaps domstol og Det europeiske fellesskaps førsteinstansdomstol, har det ingen betydning for fellesskapsretten hvorvidt slike tjenester av allmenn økonomisk betydning utføres av offentlige eller private foretak.
- 3) I henhold til traktatens artikkel 86 nr. 2 skal foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenester av allmenn økonomisk betydning eller som har karakter av et fiskalt monopol, omfattes av traktatens regler, særlig konkurransereglene. Artikkel 86 nr. 2 gir imidlertid adgang til å gjøre unntak fra traktatens regler, forutsatt at visse kriterier er oppfylt. For det første må staten ved et offisielt dokument tildele et foretak oppgaven å utføre et bestemt oppdrag. For det andre må oppgaven være
- 4) I sin dom i saken *Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*⁽¹⁾ («Altmarkdommen») fastslo Domstolen at godtgjøring for offentlig tjenesteyting ikke utgjør statsstøtte i henhold til traktatens artikkel 87 når fire kumulative kriterier er oppfylt. For det første må foretaket som mottar godtgjøringen, ha faktiske forpliktelser til å yte offentlig tjeneste, og forpliktelsene må være klart definert. For det andre må parametrene som godtgjøringen beregnes på grunnlag av, være fastsatt på forhånd på en objektiv og åpen måte. For det tredje kan godtgjøringen ikke overstige det som er nødvendig for å dekke, helt eller delvis, kostnadene knyttet til oppfyllelsen av forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, idet det tas hensyn til den relevante inntekten og en rimelig fortjeneste. Endelig, dersom foretaket som skal oppfylle forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, i et konkret tilfelle ikke velges etter en framgangsmåte for offentlig innkjøp der det er anledning til å velge den anbyderen som er i stand til å yte disse tjenestene til lavest kostnad for samfunnet, skal godtgjøringens størrelse fastsettes på grunnlag av en analyse av de kostnadene et typisk foretak, veldrevet og utstyrt med de nødvendige transportmidler, ville hatt ved å yte dem.
- 5) Når disse fire kriteriene er oppfylt, utgjør godtgjøring for offentlig tjenesteyting ikke statsstøtte, og traktatens artikkel 87 og 88 får ikke anvendelse. Dersom medlemsstatene ikke oppfyller disse kriteriene og de alminnelige kriteriene for anvendelse av traktatens artikkel 87 nr. 1 er oppfylt, utgjør godtgjøring for offentlig tjenesteyting statsstøtte som omfattes av bestemmelsene i traktatens artikkel 73, 86, 87 og 88. Dette vedtak bør derfor få anvendelse på godtgjøring for offentlig tjenesteyting bare i den grad den utgjør statsstøtte.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 312 av 29.11.2005, s. 67, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 91/2006 av 7. juli 2006 om endring av EØS-avtalens vedlegg XV (Statsstøtte), se EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende nr. 52, 19.10.2006, s. 24.

(1) Domstolens domssamling 2003 I, s. 7747.

- 6) I henhold til traktatens artikkel 86 nr. 3 har Kommissjonen adgang til å fastsette nærmere hvordan unntaksbestemmelsen i traktatens artikkel 86 nr. 2 skal tolkes og hvilket omfang den har, og til i nødvendig utstrekning å fastsette regler med sikte på en effektiv overvåking av at kriteriene i artikkel 86 nr. 2 er oppfylt. Det bør derfor fastsettes nærmere bestemmelser om på hvilke vilkår visse godtgjøringsordninger er forenlige med artikkel 86 nr. 2 og ikke er underlagt kravet om forhåndsmelding i traktatens artikkel 88 nr. 3.
- 7) Slik støtte kan erklæres forenlig med traktaten bare dersom den gis for å sikre yting av tjenester som er tjenester av allmenn økonomisk betydning i henhold til traktatens artikkel 86 nr. 2. Det framgår klart av rettspraksis at medlemsstatene har utstrakt adgang til å utøve skjønn med hensyn til hvilke tjenester som kan defineres som tjenester av allmenn økonomisk betydning, unntatt i de sektorene der det er fastsatt fellesskapsregler. Med unntak for sektorene der det finnes fellesskapsregler, er det dermed Kommissjonens oppgave å sikre at tjenester av allmenn økonomisk betydning ikke defineres på en åpenbart feilaktig måte.
- 8) For at traktatens artikkel 86 nr. 2 skal komme til anvendelse, må medlemsstaten særskilt ha tildelt foretaket som mottar godtgjøring, oppgaven å utføre en bestemt tjeneste av allmenn økonomisk betydning. I samsvar med rettspraksis med hensyn til tolkningen av traktatens artikkel 86 nr. 2 må det eller de offisielle tildelingsdokumentene minst presisere arten, omfanget og varigheten av de pålagte forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, samt de berørte foretakenes identitet.
- 9) For å sikre at kriteriene i traktatens artikkel 86 nr. 2 overholdes, må det fastsettes mer presise vilkår som skal oppfylles når utførelsen av tjenester av allmenn økonomisk betydning tildeles et foretak. Godtgjøringsbeløpet kan beregnes på en korrekt måte og kontrolleres bare dersom de forpliktelser til å yte offentlig tjeneste som påhviler foretakene, og de som eventuelt påhviler staten, er klart presisert i et formelt dokument utstedt av vedkommende myndighet i den berørte medlemsstat. Hvilken form dette dokumentet skal ha, kan variere fra medlemsstat til medlemsstat, men det bør minst presisere hvilke forpliktelser til å yte offentlig tjeneste som pålegges det berørte foretak og forpliktelsesens omfang og varighet, det berørte foretaks identitet og hvilke kostnader det skal bære.
- 10) Når de fastsetter forpliktelsene til å yte offentlige tjenester og når de vurderer hvorvidt disse forpliktelsene overholdes av de berørte foretakene, oppfordres medlemsstatene til å gjennomføre omfattende høringer, særlig høringer med brukerne.
- 11) Dessuten, for å unngå uberettiget konkurransevridning, krever traktatens artikkel 86 nr. 2 at godtgjøringen ikke overstiger det som er nødvendig for å dekke de kostnadene et foretak har i forbindelse med oppfyllelsen av forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, idet det tas hensyn til den relevante inntekten og en rimelig fortjeneste. Med de nevnte kostnadene menes det berørte foretakets faktiske kostnader.
- 12) Godtgjøring som overstiger det som er nødvendig for å dekke det berørte foretakets kostnader, er ikke nødvendig for utførelsen av den offentlige tjenesten av allmenn økonomisk betydning, og utgjør derfor statsstøtte som er uforenlig med traktaten og skal tilbakebetales til staten. Godtgjøring som mottas for å utføre en tjeneste av allmenn økonomisk betydning, men som det berørte foretak i virkeligheten bruker til virksomhet på et annet marked, er heller ikke nødvendig for utførelsen av tjenesten av allmenn økonomisk betydning, og utgjør derfor statsstøtte som er uforenlig med traktaten og skal tilbakebetales.
- 13) For å sikre at nødvendighetskriteriet i traktatens artikkel 86 nr. 2 oppfylles, må det fastsettes bestemmelser om beregningen og overvåkingen av størrelsen på godtgjøringen som gis. Medlemsstatene bør med jevne mellomrom kontrollere at godtgjøringen som gis, ikke fører til overgodtgjøring. For å gi foretakene og medlemsstatene et minstemål av fleksibilitet, bør det likevel, dersom overgodtgjøringen ikke overstiger 10 % av godtgjøringsbeløpet for hele året, være adgang til å framskrive det overskytende beløpet til neste periode og å trekke det fra godtgjøringsbeløpet som ellers skulle vært betalt. Foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenester av allmenn økonomisk betydning på området sosial boligbygging, kan ha sterkt svingende inntekter, særlig på grunn av risikoen for betalingsudyktige leietakere. Når slike foretak utfører tjenester av allmenn økonomisk betydning, bør det derfor være adgang til å framskrive et overskytende beløp tilsvarende opptil 20 % av den årlige godtgjøringen til neste periode.

- 14) Såfremt godtgjøringen gis til foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenester av allmenn økonomisk betydning, beløpet ikke overstiger kostnadene knyttet til tjenestene, og terskelverdiene fastsatt i dette vedtak overholdes, anser Kommisjonen at utviklingen av samhandelen ikke påvirkes i et omfang som strider mot Fellesskapets interesser. I slike tilfeller anser Kommisjonen at godtgjøringen bør kunne betraktes som statsstøtte som er forenlig med traktatens artikkel 86 nr. 2.
- 15) Små beløp som gis som godtgjøring til foretak som yter tjenester av allmenn økonomisk betydning og har en begrenset omsetning, påvirker ikke utviklingen av handelen og konkurransen i et omfang som ville stride mot Fellesskapets interesser. Når vilkårene fastsatt i dette vedtak er oppfylt, bør det derfor ikke kreves forhåndsmelding. Ved fastsettelsen av anvendelsesområdet for unntaket fra meldingskravet bør det tas hensyn til omsetningen til foretak som mottar godtgjøring for å yte offentlige tjenester og til størrelsen på denne godtgjøringen.
- 16) I sykehus og i foretak med ansvar for sosial boligbygging som er blitt tillagt oppgaver der det ytes tjenester av allmenn økonomisk betydning, gjør det seg gjeldende særlige forhold som det må tas hensyn til. Særlig bør det tas hensyn til at konkurransevidningen som kan oppstå i disse sektorene på det indre markeds nåværende utviklingsstadium, ikke nødvendigvis står i forhold til omsetnings- og godtgjøringsnivået. Sykehus som gir legehjelp, herunder eventuelt øyeblikkelig legehjelp og hjelpetjenester som er direkte knyttet til hovedvirksomhetene, særlig innen forskning, og foretak med ansvar for sosial boligbygging for vanskeligstilte personer eller sosialt utsatte grupper som på grunn av sviktende betalingsevne er ute av stand til å finne en bolig på markedsvilkår, bør unntas fra kravet om melding omhandlet i dette vedtak, selv om godtgjøringen de mottar overstiger terskelverdiene fastsatt i vedtaket, dersom tjenestene de utfører, defineres som tjenester av allmenn økonomisk betydning av medlemsstatene.
- 17) Traktatens artikkel 73 utgjør en særlov *med hensyn* til artikkel 86 nr. 2. Den fastsetter reglene for godtgjøring for offentlig tjenesteyting i landtransportsektoren. Nevnte artikkel er blitt utdypet i rådsforordning (EØF) nr. 1191/69 av 26. juni 1969 om medlemsstatenes tiltak i forbindelse med forpliktelser som har sammenheng med begrepet offentlig tjenesteyting innen transport med jernbane, på vei og innlands vannvei⁽¹⁾, som fastsetter alminnelige vilkår for forpliktelser til å yte offentlig tjeneste i landtransportsektoren og metoder for beregning av godtgjøringsbeløpene. Forordning (EØF) nr. 1191/69 gir unntak for enhver godtgjøring i landtransportsektoren som oppfyller vilkårene for forhåndsmelding i traktatens artikkel 88 nr. 3. Den gir også medlemsstatene adgang til å gi unntak fra artikkelens bestemmelser for foretak som utelukkende yter transporttjenester i byer og forsteder eller regionale transporttjenester. Når dette unntaket anvendes, omfattes godtgjøring for forpliktelser til å yte offentlig tjeneste, i den grad den utgjør statsstøtte, av rådsforordning (EØF) nr. 1107/70 av 4. juni 1970 om støtte til transport med jernbane, på vei og innlands vannvei⁽²⁾. Ifølge Altmark-dommen kan godtgjøring som ikke er i samsvar med bestemmelsene i artikkel 73, ikke erklæres forenlig med traktaten på grunnlag av artikkel 86 nr. 2 eller noen annen bestemmelse i traktaten. Slik godtgjøring bør derfor ikke omfattes av dette vedtak.
- 18) I motsetning til landtransportsektoren omfattes sjøtransportsektoren og lufttransportsektoren av traktatens artikkel 86 nr. 2. Visse regler som får anvendelse på godtgjøring for offentlig tjenesteyting i sjøtransportsektoren og lufttransportsektoren finnes i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet⁽³⁾ og rådsforordning (EØF) nr. 3577/92 av 7. desember 1992 om anvendelse av prinsippet om adgangen til å yte tjenester innen sjøtransport i medlemsstatene (maritim kabotasje)⁽⁴⁾. I motsetning til forordning (EØF) nr. 1191/69 inneholder imidlertid disse forordningene ingen bestemmelser om eventuelle statsstøtteelementers forenlighet med traktaten, og de inneholder heller ikke noe unntak fra meldingsplikten omhandlet i traktatens artikkel 88 nr. 2. Det er derfor hensiktsmessig å anvende dette vedtak på godtgjøring for offentlig tjenesteyting i lufttransportsektoren og sjøtransportsektoren forutsatt at godtgjøringen, i tillegg til å oppfylle vilkårene fastsatt i dette vedtak, også overholder sektorreglene i forordning (EØF) nr. 2408/92 og forordning (EØF) nr. 3577/92 når dette er relevant.
- 19) Terskelverdiene som skal gjelde for godtgjøring for offentlig tjenesteyting i lufttransportsektoren og sjøtransportsektoren, bør normalt være de samme som de som vanligvis gjelder. I de særskilte tilfellene der det gis godtgjøring for luft- eller sjøtransportforbindelser til øyer og for lufthavner og havner som utgjør tjenester

(1) EFT L 156 av 28.6.1969, s. 1. Forordningen sist endret ved forordning (EØF) nr. 1893/91 (EFT L 169 av 29.6.1991, s. 1).

(2) EFT L 130 av 15.6.1970, s. 1. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 543/97 (EFT L 84 av 26.3.1997, s. 6).

(3) EFT L 240 av 24.08.1992, s. 8. Forordningen sist endret ved tiltredelsesakten av 2003.

(4) EFT L 364 av 12.12.1992, s. 7.

av allmenn økonomisk betydning som omhandlet i traktatens artikkel 86 nr. 2, er det imidlertid mer relevant også å fastsette alternative terskelverdier basert på gjennomsnittlig årlig passasjerantall, da dette gjenspeiler den økonomiske virkeligheten for disse formene for virksomhet på en mer nøyaktig måte.

20) Dette vedtak er i stor grad en presisering av betydningen og omfanget av unntaket omhandlet i traktatens artikkel 86 nr. 2 i samsvar med Domstolens, Førsteinstansdomstolens og Kommisjonens konsekvente praksis. I den grad det ikke innebærer en endring av den materielle retten på dette området, bør det få umiddelbar anvendelse. Enkelte bestemmelser i dette vedtak går imidlertid lenger enn status quo ved at de fastsetter tilleggskrav som tar sikte på en effektiv overvåking av at kriteriene fastsatt i artikkel 86 nr. 2 er oppfylt. For at medlemsstatene skal kunne treffe de nødvendige tiltak på dette området, er det hensiktsmessig å fastsette en frist på ett år før de sistnevnte bestemmelsene får anvendelse.

21) Unntak fra kravet om forhåndsmelding for visse tjenester av allmenn økonomisk betydning er ikke til hinder for at medlemsstatene kan melde et særskilt støtteprosjekt. Slike meldinger vil bli vurdert i samsvar med prinsippene i Fellesskapets rammebestemmelser om statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting⁽¹⁾.

22) Dette vedtak får anvendelse med forbehold for bestemmelsene i kommisjonsdirektiv 80/723/EØF av 25. juni 1980 om innsyn i medlemsstatenes økonomiske forbindelser med offentlige foretak samt om økonomisk innsyn i visse foretak⁽²⁾.

23) Dette vedtak får anvendelse med forbehold for gjeldende fellesskapsbestemmelser på områdene offentlige innkjøp og konkurranse, særlig traktatens artikkel 81 og 82.

24) Dette vedtak får anvendelse med forbehold for strengere særskilte bestemmelser vedrørende forpliktelser til å yte offentlig tjeneste i deler av Fellesskapets regelverk som berører bestemte sektorer —

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Formål

I dette vedtak fastsettes vilkårene for at statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting som gis til visse foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenester av allmenn økonomisk betydning, skal kunne anses for å være forenlig med det felles marked og unntas fra kravet om forhåndsmelding fastsatt i traktatens artikkel 88 nr. 3.

Artikkel 2

Virkeområde

1. Dette vedtak får anvendelse på statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting som gis til foretak i forbindelse med tjenester av allmenn økonomisk betydning i henhold til traktatens artikkel 86 nr. 2 som omfattes av en av følgende kategorier:

- a) godtgjøring for offentlig tjenesteyting som gis til foretak som har en gjennomsnittlig årsomsætning før skatt for all sin virksomhet på mindre enn 100 millioner euro i de to regnskapsårene før året da oppgaven med å utføre tjenesten av allmenn økonomisk betydning ble tildelt, og som mottar en årlig godtgjøring for vedkommende tjeneste på under 30 millioner euro,
- b) godtgjøring for offentlig tjenesteyting som gis til sykehus og foretak med ansvar for sosial boligbygging som driver virksomhet som av den berørte medlemsstat defineres som tjenester av allmenn økonomisk betydning,
- c) godtgjøring for offentlig tjenesteyting i form av luft- eller sjøtransportforbindelser med øyer der den gjennomsnittlige årlige trafikken i de to regnskapsårene før året da oppgaven med å utføre tjenesten av allmenn økonomisk betydning ble tildelt, ikke overstiger 300 000 passasjerer,
- d) godtgjøring for offentlig tjenesteyting til lufthavner og havner der den gjennomsnittlige årlige trafikken i de to regnskapsårene før året oppgaven med å utføre tjenesten av allmenn økonomisk betydning ble tildelt, ikke overstiger 1 000 000 passasjerer for lufthavner og 300 000 passasjerer for havner.

⁽¹⁾ EUT C 297 av 29.11.2005.

⁽²⁾ EFT L 195 av 29.7.1980, s. 35. Direktivet sist endret ved direktiv 2000/52/EF (EFT L 193 av 29.7.2000, s. 75).

Terskelverdien på 30 millioner euro i første ledd bokstav a) kan bestemmes ved å benytte et årsgjennomsnitt som representerer verdien av godtgjøringen som er gitt i kontraktperioden eller over en femårsperiode. For kredittinstitusjoner skal terskelverdien på 100 millioner euro i omsetning erstattes med en terskelverdi på 800 millioner euro i balansesum.

2. På området luft- og sjøtransport får dette vedtak anvendelse bare på statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting som gis til foretak i forbindelse med tjenester av allmenn økonomisk betydning i henhold til traktatens artikkel 86 nr. 2 som er i samsvar med forordning (EØF) nr. 2408/92 og forordning (EØF) nr. 3577/92, der det er relevant.

Dette vedtak får ikke anvendelse på statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting som gis til foretak på området landtransport.

Artikkel 3

Forenlighet med det felles marked og unntak fra kravet om forhåndsmelding

Statsstøtte i form av godtgjøring for offentlig tjenesteyting som oppfyller vilkårene fastsatt i dette vedtak, er i samsvar med det felles marked og er unntatt fra kravet om forhåndsmelding i traktatens artikkel 88 nr. 3, med forbehold for strengere bestemmelser om forpliktelser til å yte offentlig tjeneste i deler av Fellesskapets regelverk som bare berører bestemte sektorer.

Artikkel 4

Tildeling av oppdrag

For at dette vedtak skal få anvendelse, må oppgaven med å utføre tjenesten av allmenn økonomisk betydning tildeles det berørte foretak ved ett eller flere offisielle dokumenter, hvis form kan bestemmes av den enkelte medlemsstat. Dokumentet eller dokumentene skal særlig angi:

- a) arten og varigheten av forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste,
- b) hvilket foretak og hvilket territorium som omfattes,
- c) arten av enhver enerett eller særrett som innrømmes foretaket,
- d) parametrene for beregning, kontroll og ny vurdering av godtgjøringen,

- e) ordningene for å unngå og å tilbakebetale eventuell overgodtgjøring.

Artikkel 5

Godtgjøring

1. Godtgjøringsbeløpet skal ikke overstige det som er nødvendig for å dekke kostnadene ved å oppfylle forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, idet det tas hensyn til en relevant inntekt og en rimelig fortjeneste på den egenkapitalen som er nødvendig for å oppfylle disse forpliktelsene. Godtgjøringen må brukes til den faktiske utførelsen av tjenesten av allmenn økonomisk betydning, med forbehold for foretakets mulighet til å oppnå en rimelig fortjeneste.

I godtgjøringsbeløpet skal medregnes alle fordeler som er gitt av staten eller gjennom statlige midler uansett form. Ved vurderingen av rimelig fortjeneste skal det tas hensyn til alle eller noen av de produktivetsgevinster som oppnås av vedkommende foretak i løpet av et avtalt begrenset tidsrom uten å forringe kvalitetsnivået for tjenesten staten har tillagt foretaket oppgaven å utføre.

2. Kostnadene som det skal tas hensyn til, omfatter samtlige kostnader knyttet til utførelsen av tjenesten av allmenn økonomisk betydning. De skal beregnes på grunnlag av alminnelig anerkjente prinsipper for føring av kostnadsregnskap på følgende måte:

- a) når vedkommende foretaks virksomhet er begrenset til tjenesten av allmenn økonomisk betydning, kan det tas hensyn til alle foretakets kostnader,
- b) når foretaket også utfører virksomhet som faller utenom området for tjenesten av allmenn økonomisk betydning, skal det bare tas hensyn til kostnadene knyttet til tjenesten av allmenn økonomisk betydning,
- c) kostnadene som fordeles til tjenesten av allmenn økonomisk betydning, kan dekke alle variable kostnader knyttet til ytingen av tjenesten av allmenn økonomisk betydning, et forholdsmessig bidrag til faste kostnader som er felles for både tjenester av allmenn økonomisk betydning og annen virksomhet, og en rimelig fortjeneste,
- d) det kan tas hensyn til kostnadene knyttet til investeringer, særlig i infrastruktur, dersom dette er nødvendig for utførelsen av tjenesten av allmenn økonomisk betydning.

3. Inntektene som det skal tas hensyn til, skal omfatte minst alle inntekter fra tjenesten av allmenn økonomisk betydning. Dersom vedkommende foretak har sær- eller eneretter knyttet til en annen tjeneste av allmenn økonomisk betydning som gir et overskudd i overkant av den rimelige fortjenesten, eller drar nytte av andre fordeler som er gitt av staten, skal disse regnes med i foretakets inntekt, uten hensyn til hvordan de defineres i forhold til artikkel 87. Den berørte medlemsstat kan bestemme at fortjenesten fra virksomhet som faller utenfor området for tjenesten av allmenn økonomisk betydning, helt eller delvis skal brukes til å finansiere tjenesten av allmenn økonomisk betydning.

4. I dette vedtak menes med «rimelig fortjeneste» en avkastningsprosent på egenkapitalen som tar hensyn til risikoen, eller fraværet av risiko, for foretaket gjennom medlemsstatens inngripen, særlig dersom den innrømmer ene- eller særretter. Denne prosenten skal normalt ikke overstige gjennomsnittet for vedkommende sektor i de senere år. I sektorer der det ikke finnes noe foretak som kan sammenlignes med foretaket som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenesten av allmenn økonomisk betydning, kan det foretas en sammenligning med foretak i andre medlemsstater, eller om nødvendig i andre sektorer, forutsatt at det tas hensyn til de særlige forholdene som gjør seg gjeldende i den enkelte sektor. For å bestemme hva som utgjør en rimelig fortjeneste, kan medlemsstatene legge til grunn stimuleringskriterier knyttet særlig til kvaliteten på den tjenesten som ytes og produktivetsgevinster.

5. Når et foretak utfører virksomhet som både omfattes og ikke omfattes av området for tjenester av allmenn økonomisk betydning, skal foretakets internregnskap angi atskilt kostnadene og inntektene knyttet til tjenesten av allmenn økonomisk betydning og kostnadene og inntektene for andre tjenester, samt parametrene for fordeling av kostnader og inntekter.

Kostnadene knyttet til eventuell virksomhet utenfor området for tjenesten av allmenn økonomisk betydning skal dekke alle variable kostnader, et tilstrekkelig bidrag til felles faste kostnader og en passende avkastning på kapitalen. Det skal ikke gis noen godtgjøring for slike kostnader.

Artikkel 6

Kontroll av overgodtgjøring

Medlemsstatene skal utføre regelmessige kontroller, eller sørge for at det blir utført slike kontroller, for å sikre at ingen foretak mottar godtgjøring som overstiger beløpet fastsatt i samsvar med artikkel 5.

Medlemsstatene skal kreve at det berørte foretak tilbakebetaler eventuell utbetalt overgodtgjøring, og parametrene for

beregning av godtgjøringen skal ajourføres for fremtiden. Dersom overgodtgjøringen beløper seg til mindre enn 10 % av det årlige godtgjøringsbeløpet, kan det overskytende beløpet skrives fram til neste regnskapsår og trekkes fra godtgjøringsbeløpet for den perioden.

I sektoren sosial boligbygging skal medlemsstatene utføre regelmessige kontroller på foretaksplan, eller sørge for at det blir utført slike kontroller, for å sikre at det berørte foretak ikke mottar godtgjøring som overstiger beløpet fastsatt i samsvar med artikkel 5. Overgodtgjøring på opptil 20 % av det årlige godtgjøringsbeløpet kan framskrives til neste periode dersom foretaket bare utfører tjenester av allmenn økonomisk betydning.

Artikkel 7

Tilgang til informasjon

Medlemsstatene skal ha tilgjengelige for et tidsrom på minst 10 år alle opplysninger som kreves for å bestemme hvorvidt gitt godtgjøring er forenlig med dette vedtak.

Etter skriftlig anmodning fra Kommisjonen skal medlemsstatene gi Kommisjonen alle opplysninger den anser som nødvendige for å bestemme om gjeldende kompensasjonsordninger er i samsvar med dette vedtak.

Artikkel 8

Rapportering

Hver medlemsstat skal hvert tredje år framlegge for Kommisjonen periodiske rapporter om gjennomføringen av dette vedtak, med en detaljert beskrivelse av anvendelsesvilkårene i samtlige sektorer, herunder sektoren for sosial boligbygging og sykehussektoren.

Den første rapporten skal framlegges innen 19. desember 2008.

Artikkel 9

Konsekvensanalyse

Senest 19. desember 2009 skal Kommisjonen foreta en konsekvensanalyse basert på faktaopplysninger og resultatene av de omfattende høringene som den gjennomfører først og fremst på grunnlag av data innsendt av medlemsstatene i samsvar med artikkel 8.

Resultatene av denne konsekvensanalysen skal meddeles Europaparlamentet, Regionkomiteen, Den europeiske økonomiske og sosiale komité og medlemsstatene.

Artikkel 10

Ikrafttredelse

Dette vedtak trer i kraft 19. desember 2005.

Artikkel 4 bokstav c), d) og e) og artikkel 6 får anvendelse fra 29. november 2006.

Artikkel 11

Adressater

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 28. november 2005.

For Kommisjonen

Neelie KROES

Medlem av Kommisjonen